

על החדש בטקטיקה

הגבות בעקבות מאמרו של קול. פ. גבריקוב — על יחידות רגלים בהגנה; ראה „מערכות“ קמ"ג.

- מה הצפיפות בהגנה (המותרת, המכסימלית, מזה — וההכרחית, המינימלית, מזה) בתנאי-הלחימה החדשים?
  - מה טיב ההתחפרות בשדה-הקרב (חפירות או שוחות? רציפות? מחסי-ראש?) — ומה יהיו מערכיה (הקפיותם, עומקם, וכד')?
  - עמדות לנשק-מסייע — האם במדרון הקדמי? האחורי? בבקעות אנפיות?
  - הנגמ"שים בהגנה — נשק-מחופר? עתודה ניידת? „נקודות-כובד“?
- כל אלה, ועוד — הם תוכן בירויהם של קצינים טוביטיים ערים, בעקבות מאמרו מעורר-המחשבה של אחד מהם, אשר תרגומו הופיע לא-מזמן על עמודי „מערכות“. להלן — לקט ראשון שלוקט בשדה-דיון זה.

הגנה - כמעט „בלתי-גרעינית“

מערכת-אש נ"ט אחידה הניתנת לשליטה מרכזית. כושר העמידה של ההגנה לא יהיה, איפוא, רב. בבססו את הענין שיש במוצב-פלוגתי המשתרע עד ל-1½ ק"מ ברוחב, מסתמך בעל-המאמר על כך שניתן יהיה לחפות על הרנחים שבין הכיתות שבמחלקה, ובין המחלקות שבפלוגה, באשם של מטולי-הרקטות הנ"ט שבפלוגה וכן באש הטנקים והתותחים * שסופחו אליה. ברם, אין הוא מתחשב במצב, בו תצטרך פלוגת-רובאים להסתפק באפשרויות-היא ליצירת צפיפות הכרחית של אש האמצעים הנ"ט. והרי אפשרויות אלו הנן מצומצמות עד-מאוד. די בחישוב חטוף כדי להצביע על כך שצפיפות אשם של אמצעים אלה לא תאפשר לפלוגת-הרובאים להאבק בהצלחה נגד אותו מספר טנקים העשוי לתקוף בחזית בת 1½ ק"מ.

לדעתנו, את היסוד של מערכת-ההגנה חדישה צריכים להוות מוצבים פלוגתיים — ולא מחלקתיים — בצירוף מערכת-אש מאורגנת-היטב מכל הסוגים, התקנה-הנדסית מעולה של עמדות כלי-הנשק ושימוש מושכל בפני-ההקרקע. כדאי יהיה שמוצב-פלוגתי ישתרע לא יותר מאשר על 1.200 מטר לרוחב ועד 1000 מטר לעומק; כמו כן, רצוי שיהיה שלמות אחת ושיהא מורכב ממוצבים-מחלקתיים שמימדיהם אינם עולים על 300 מטר לרוחב ולעומק והמחוברים ביניהם בחפירות ותעלות-קשר. על הרוחים שבין המוצבים יהיה צורך לחפות היטב באש, ואילו הכיתות שבמוצב-מחלקתי כזה תיערכנה או בחבנית של „אחת קדימה“ או ב„שתיים קדימה“, או בתדרוג ימינה או שמאלה — באופן כזה שיאפשר לארגן אש-צולבת ואש-אנפית.

ברור שאת מיקומן של פלוגות ומחלקות בהגנה יהיה הכרח

* כולל תותחים ללא-רתע.

קול. י. ליוטוב קול-ליוט. מ. וסילינקוב
בהגנה — חשוב עד-מאוד לדעת לשמור על היחידות מפני מהלומות-גרעיניות ומפני אמצעי-פגיעה אחרים של היריב — ועלידי כך להבטיח את כושר-לחימתן. מבחינה זו — אי אפשר שלא להסכים עם קול. פ. גבריקוב. את פתרונה של בעיה זו רואים רבים — ובתוכם בעל המאמר הנ"ל — בפיוור מערכי-היחידות. לשם כך מציע פ. גבריקוב להגדיל את מימדיו של מוצב-מוגן פלוגתי עד לאותן המידות התואמות עדיין את אפשרויות לחימתה של הפלוגה; ואילו למחלקת-רובאים — לא לקבוע „עמדה“ כי אם „מוצב-ההגנה“, שישתרע הן לרוחב והן לעומק עד ל-500 מטר. קשה להסכים עם הצעה כזו. ראשית, מוצב-מוגן שישתרע עד ל-500 מטר לרוחב ולעומק — רק יסבך את מערכת-האש שלו ויחלישה; וכן יכביד על התנאים לניהול-האש ולשליטה על הכיתות ועל תספוקן. הנסיון מניענו לחשוב כי במהלכו של קרב יצטרך מפקד-מחלקה, ברוב המקרים, לבצע תמרון-באש, ואפילו תמרון בכיתות, תוך משכי-זמן קצרים. אולם לעתים פשוט לא ניתן להשמיע פקודות-בקול ולפקח על ביצוען שעה שהכיתות מרוחקות זו מזו 350 מטר. יתכן שהמ"כ אף לא ישמע את הפקודה, ולא יבין את כוונותיו של מפקד-המחלקה. בתנאים אלה לא יאפשר מערך אמצעי-האש של מחלקה — וביחוד של האמצעים הנ"ט — ליצור צפיפות-אש מספקת.

שנית, הגדלת איזור-ההגנה של מחלקה עד ל-500 מטר תגרוור אחריה גם הגדלת המוצב-המוגן הפלוגתי עד ל-2—1½ ק"מ. מימדים כאלה אינם מעניקים כל יתרונות שהם לארגון מערכת-האש — כולל אש נגד-טנקים. השליטה על המחלקות אינה משתפרת כתוצאה-מכך — כי אם מסתבכת. בהיערכות כזו להגנה מתפרק למעשה המוצב-הפלוגתי למספר מוצבים-מחלקתיים; ואם תתוגבר הפלוגה, במידה זו או אחרת, בטנקים, תותחים ואמצעים נ"ט אחרים — הרי לא תוכל אז לקום

התאים לפני השטח. החשובה שבדרישות תהיה יצירת התנאים לאש-אגפית וצולבת. לשם כך הכרחי להמנע לחלוטין מלערוך את אמצעי-האש והכיתות שבמחלקה בקו אחד. ביכולתה של כיתת-רובאים להגן על עמדה המשתרעת ברוחב של 60 עד 80 מטר, כשהחיילים ערוכים בה בחוליות בנות 2-3 אנשים, בהתאם לפני-הקרקע ולמשימה שיש למלאה. לכל חוליה כזאת נקבעת גזרת-אש משלה.

כאשר קובעים אנו רוחב ועומק ממוצעים אלה למוצב-פלוגתי ולמוצב-מחלקתי אנו מתבססים על האפשרות ליצור, בקנה מידה פלוגתי, מערכת-אש מכל הסוגים — ובראש-וראשונה מערכת-אש נ"ט; כן הובאו כאן בחשבון הצרכים של שליטה על מחלקות וכיתות בקרב.

הצדק עם קול. גבריקוב בטענו שאין צורך להקים מגנן נ"ט במוצב-פלוגתי. כידוע, נהגו לארגן מגנן נ"ט כזה לחיפוי דרכי הגישה העבירות-לטנקים. ברם, אפילו כאשר הוקם מגנן כזה — קשה היה למעשה להבחין. אפילו על גבי המפה, בין המגנן הנ"ט הפלוגתי לבין המוצב-הפלוגתי עצמו. ואילו בשטח, היה הוא למעשה זהה תמיד עם תחומי של המוצב-הפלוגתי.

היות ובדרך-כלל תוקפות יחידות-רגלים בצותא עם טנקים, בכל מקום בו מאפשרים זאת פני-השטח — הרי ריכוזם מבעוד-זמן של אמצעים נ"ט באזורים מוגבלים אלה או אחרים, פירושו: החלשה בידועין של ההגנה הנ"ט. על-כן סבורים אנו כי על המוצב-הפלוגתי בכללותו להיות מסוגל להדוף התקפות-טנקים מכיוונים שונים. רק במקרה זה יהיה ביכולתה של הפלוגה לנהל את הקרב בהצלחה.

בזמן האחרון מדובר הרבה על ההכרח להציב את כלי-הנשק במדרונות העורפיים של הגבעות. גם בעל-המאמר הנ"ל תומך בדיעה זו. המלצה לנהוג כך — אינה אלא העתקה מכנית של נסיון מלחמת-העולם השניה לתנאי ימינו. ואילו לאמת-של-דבר, בשעת-קרב על העמדות — לא תנוצלה בשלמות אפשרויותיהם של כלי-הנשק אשר הוצבו במדרונות-האחוריים של הגבעות. אשם תהיה תכליתית רק שעה שהיריב מבקיע

לעומק ניכר לתוך מערך-ההגנה. נשק שטוח-מסלול לא יוכל לנהל ירי בהיותו מוצב מאחורי גבעה. המיקום במדרונות-האחוריים של הגבעות מפור את אמצעי-האש של הפלוגה, ומגדיל באופן בלתי-מוצדק את עומקו של המוצב. יקשה על מפקד-הפלוגה לנצח על אשם של כלי-ירי אלה. ודאי שיש להציב חלק מכלי-הנשק בעמדות שבמדרונות-העורפיים של הגבעות. ואלה חייבות להיות בראש-וראשונה המרגמות — שהן המסוגלות לנהל את אשן מאחורי מחסה ולהשתתף כך בלחימה על קו-העמדות הראשון של מערך-ההגנה.

ברם, למעשה יש לבנות את מערכת-האש במוצב-פלוגתי באופן כזה שכל כלי-הנשק של מחלקות הקו-הראשון ישתתפו בהשמדת היריב בעודו בשטח שלפני מערך-ההגנה. יש למקמם כך שתהיה האפשרות לנהל אש-אגפית וצולבת כלפי יריב התוקף על-פני שטח פתוח. אשר לבקעות רחבות, והגישות אל הגבעות — מוטב לחפות עליהן באש הנורית ממדרונות צדדיים ומגבעות סמוכות. את העמדות נחוץ לבחור ולהתקין באופן כזה שסיוור-אויב לא יוכל לגלותם באמצעים אופטיים.

מקום חשוב במערכת-אש בהגנה חייבים לתפוס מעתה הנגר מ"שים והמקלעים המוצבים עליהם. שימוש בנגמ"שים בהגנה כב, קני-אש" מאפשר להגדיל את עומק ההגנה ואת האפשרויות לתמרון-באש במהלכו של הקרב.

ריכוזם של הנגמ"שים במסגרת הגדוד, כפי שהיה נהוג בעבר, גזור עליהם תפקיד סביל, מגדיל את הסיכוי לאבידות בנגמ"שים, והעיקר — שולל ממפקד-הפלוגה נשק רב-עצמה ואמצעי לביצוע תמרון. אם מפקד-הגדוד מפקד ישירות על הנגמ"שים — יתכן מאוד כי לא ימצאו הללו ברשותו של מפקד-הפלוגה באותו רגע בו יהיה מוכרח להשתמש בהם. זאת ועוד: עלינו לדחות בתקיפות את הדיעה שנשתרשה, כאילו נועד הנגמ"ש אך ורק להסעתו של חיל-רגלים על-פני שדה-הקרב. יש להשתמש באפשרויותיו של רכב-קרב זה שימוש רחב-יותר.

הגיעה השעה לקבוע סדר כזה לפיו שולטים מפקדי-הפלוגות בנגמ"שים אשר להם — ומשתמשים בהם בקרב על כל צורותיו ומצביו כבאמצעי-אש רב-עצמה.

הגנה גרעינית" ביסודה

ברור, איפוא, שאותן יחידות שנערכו באזורים נוחים-להגנה, כגון גבעות, מיצרים וכד' — נגזר עליהן כי תיפגענה על-ידי מהלומות-גרעיניות של האויב. בכדי להמנע מכך, יהיה הכרח להרבות בשימוש ב"תמרון נגד-גרעיני", אשר יבוצע על-ידי יחידות-משנה (מחלקת-רובאים ופלוגת-רובאים). מהותו של תמרון זה היא בכך שאת השטחים החיוניים מתקינים-מראש להגנה — אך היחידות תופסות אותם רק לאחר שהאויב הנחית מהלומותיו. עד אז נמצאות היחידות באזורי-החליפין שלהן. ריחוקם של אזורים אלה, והמועד בו יוצאות היחידות לתפוס את המוצבים-הפלוגתיים העיקריים, יהיו תלויים במסיבות ולכן אינם ניתנים לקביעה-מראש.

קול-לויט. יי. דולגובסקי

כושר-העמידה של יחידה בהגנה תלוי, ביסודו-של-דבר, בכך האם יכול המתגונן לעמוד בפני מהלומות נשק-גרעיני, והי התקפות ההמוניות של טנקים שתבואנה בעקבותיהן. נקל לראות כי כדי לאבטח את כוח-האדם בפני מהלומות-גרעיניות, הכרחי להתקין כראוי, מבחינה הנדסית, את האזורים התפוסים על-ידי היחידה. מוצבים-פלוגתיים ימוקמו בודאי כלפי הכיוונים מהם צפויות ביותר התקפות היריב; ואילו היריב, ברור שיפעיל את נשקו הגרעיני באותם כיוונים בהם יתקוף — ובראש-וראשונה כלפי אותם יעדים להם נודעת חשיבות טקטית.

יכולה פלוגת-רובאים לחפות על קטע ברוחב של למעלה מ-1000 מטר. עם זאת אפשר להסכים. אלא שכאן אסור שתשתלט השגרה, שתכבול יומתם של מפקדים. כל החלטה של מפקד הנוגעת לאופן ארגון הגנתו — צריכה להתאים למסיבות שנתהוו, להתבסס על חישוב הכוחות והאמצעים המצויים, על אופי השטח ועל מידת-האפשרות לחפות על פערים באמצעות מחסומים ומכשולים נ"ט.

היות ובכיוונים והגזרות החשובים-ביותר תהיינה צפויים התקפות המוניות של טנקי האויב, תהיה פלוגת-הרובאים זקוקה לתגבור באמצעים נ"ט (טנקים, תותחים, טילים-מונחים נ"ט, אמצעי-מכשול). תגבור לפלוגה המגינה על שטח חיוני יכול להתבטא במחלקת-טנקים אחת או שתיים. טנקים מחופרים במסגרת מערכת-אש שהוכנה היטב, בשילוב עם מכשולים ועם אשם של כלי-ירי אחרים, יאפשרו ליצור מערך-הגנה שאין לגבור-עליו. כושר-המעבר המעולה של הטנקים יסייע לביצועו של תמרון נרחב בכל כיוון שנבחר ובכל עת. בצד התקפות-הנגד, ישמש התמרון-בכוחות אמצעי חשוב להגברת פעלתנותה של ההגנה.

בעל-המאמר כותב: „ואם, במקרה של הכרח, מציבים את אמצעי-האש במדרונות קדמיים — יש לקבוע בשבילם עמדות מתוך חישוב שיוכלו לנהל אש קצרת-טווח בקוים-קבועים, או אש-אגפית, ולא אש-חזיתית“. בניסוח זה גלום חוסר הערכה נכונה לאש-החזיתית.

מתוך נסיון המלחמה והתרגילים ידוע כי מבחינה מעשית אין אפשר להציב את כל כלי-הנשק לניהול אש-אגפית דוקא. וזאת — לא רק בשל תנאיו של השטח. נחוץ להביא בחשבון גם את האפשרות שאם מתנהלת התקפה בקצב מהיר — יכולים הטנקים התוקפים להגיע במהירות לחפירה הראשונה

לעתים קרובות-למדי נשמעת הדיעה כי בעמדות של כיתה, או של מחלקה, יש להתקין רק שוחות-ליחיד — שכן הללו עומדות ביתר-יציבות בפני השפעתו של גל-ההדף ומשום-כך יש מציעים לותר על מערכת-החפירות. אין לדיעה זו על מה לסמוך. גם במסגרת הגנה חדישה יש להתקין במוצבים מחלקתיים ופלוגתיים חפירות, עם מחסה-ראש על קטעים מסוימים, בהן תעלות-קשר, מחפורות, מקלטים ושאר מבנים-הגנתיים. צירופם של כל אלה מאפשר לבצע במהירות ובהסתר תמרון (הן בכוח-האדם הלוחם והן בכלי-הנשק) בכיוון הנחוץ. מקל על המגע בין החיילים ועל הסיוע ההדדי בהגנה — ובסופו-של-דבר משפיע לטובה על כושר-העמידה של יחידות מתגוננות. אין להכחיש: את החפירות ותעלות-הקשר ודאי שקשה יותר להסוות מאשר שוחות-ליחיד; אך בכל-זאת ניתן דבר זה בהחלט להיעשות. כדי להכביד על האויב את בחירת היעד למהלומה-הגרעינית — ברור שאפשר להקים מוצבי-דמה נוסף על ההסוואה הקפדנית.

במערכת הפעולות הנעשות לשם אבטחה מפני מהלומות-גרעיניות חשוב לנקוט בפיזור של היחידות לרוחב חזית-ההגנה. אך אין להפריז בפיזור זה יתר על המידה. אפשר לקבל את הצעתו של קול. גבריקוב בדבר גודל הרוחים בין יחידות-משנה בהגנה. ברם, בפועל צריך גודלם של פערים בלתי-תפוסים אלה שבמערך-ההגנה להקבע בהתאם לכלי-הנשק הנ"ט המצויים — ועל-פי יכולתם של המתגוננים למנוע את יחידות-הטנקים של האויב מלהבקיע, באגפי המוצבים, אל תוך מערך-ההגנה.

בעל-המאמר מציין כי בעזרת תותחים וטנקים המסופחים אליה

לזכור כי אשם האגפית נועדה בראש-ווראשונה להפריד בין הרגלים של התוקף ובין הטנקים שלו. ומה יקרה אם דבר זה לא יעלה בידם? הנה כי כן, יהיה אזי הכרח להשמיד את הרגלים האלה אף באמצעות אש-חזיתית. וזו הסיבה שבגללה אין כל טעם לותר על אש-חזיתית.

של היחידה המתגוננת; וקשה מאוד יהיה אז מצב אנשיה, אם לא יהיו בנמצא, בתוך מערך-ההגנה, אמצעים נ"ט רבי-עצמה, המוצבים ממש באותו קו עצמו ומנהלים משם לפחות אש-חזיתית. בדרך הטבע יהיה כמובן כושר-העמידה של קטע-הגנה כזה נמוך-יותר, ואשר לכלי-הנשק שאינם נ"ט, עלינו

ועוד על נגמ"שים בהגנה

לויט. ו. סטרוליב

את הנגמ"שים כדאי יותר להציב מיד מאחורי העמדה שנקבעה לאותה מחלקה הערוכה בעומקן של המוצב-הפלוגתי — ולהש-תמש בהם בתור עתודת-האש של מפקד-הפלוגה.

קול-לויט. פ. בילואוסוב

נוסף על החפירות, המקלטים ועמדות-התצפית יש להתקין במוצב עמדות-ירי לתותחים, נגמ"שים וטנקים. כמחסה בטוח לחיילים מפני מהלומות-גרעיניות יכולים לשמש הנגמ"שים, אשר מוקמו בתוך מוצבי מחלקות הרובאים.

גיבור ברה"מ, גנ-מיור במילואים א. קזריאן

חשוב ביותר שאשם של טנקים ונגמ"שים שהוצבו בתוך המוצב-הפלוגתי, תהיה משולבת במדוקדק עם אש נשק-הרגלים — ותהיה יחד אתה מערכת-אש אחידה. הנגמ"שים מגבירים במידה ניכרת את אפשרויות-האש של הפלוגות. על-כן יש לתכנן את אשם בקפידה. סבורני כי צריך להציבם במדרונות-העורפיים של הגבעות, או בקר-ההגנה השני, כך שתהיה אפשרות לניהול אש הן לעבר הקו הקדמי של המערך — והן כלפי העורף, ברוחים שבמערך וכלפי האגפים.

קול. א. פייגין

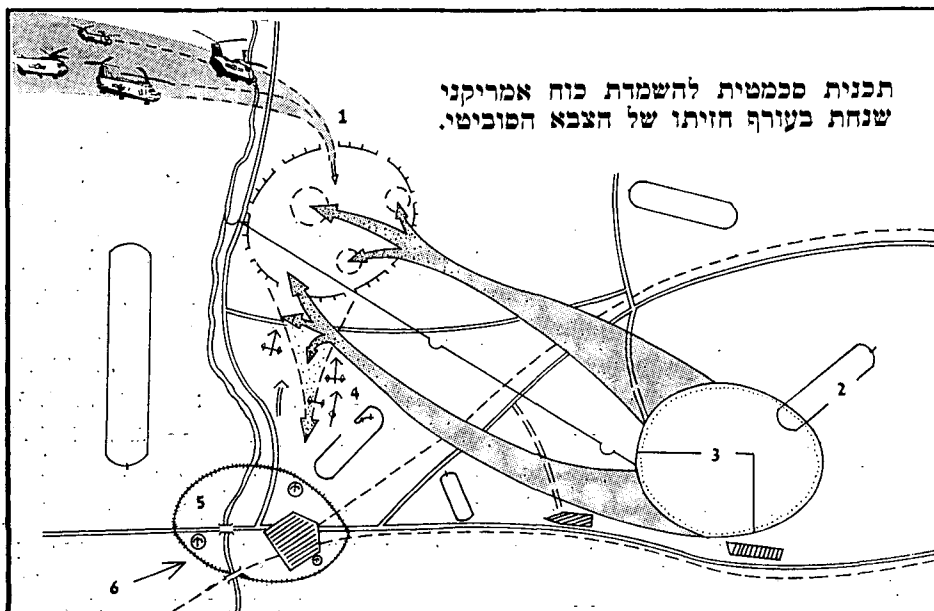
בהגנה ימצאו לעצמם הנגמ"שים ישום נרחב יותר מכפי שמציע בעל-המאמר. למשל, אפשר להשתמש בהם כבעתודת-אש מתמרנת, להדיפת התקפות-אויב באותם קטעים וגזרות בהם עצמת אשן של היחידות המתגוננות נחלשה מחמת אבידות כבדות. כן יש ביכולתם של נגמ"שים להסיע במהירות יחי-דו-ת-משנה ולהעבירן אל הקו שנועד למעבר להתקפת-נגד — ולסייע אחר-כך לפעולות היחידות במהלך השמדתו של אויב אשר הבקיע לתוך מערך-ההגנה.

קול. ו. קורוטאיב

הנגמ"שים — הנם אמצעי-אש חשוב של יחידות רובאים. אין להטיל עליהם תפקידים רק בתחום הסעת חיל-הרגלים. באש מקלעיהם חייבים הם להשתתף באופן פעיל בהדיפת התקפות, ולאפשר תמרון מהיר של היחידות במהלכו של הקרב. על-כן יהיה זה בלתי תכליתי להציבם בתוך המוצבים-המחלקתיים של הקר-הראשון — או בין החפירות הראשונה והשניה — כדי לחזק את עצמת-אשן של היחידות המתגוננות. בשעת מיקומם יש להביא בחשבון את התנאים להסוואה, את האפשר-ויות לניהול אש לשם חיפוי על אגפים ועל רוחים, ואת הגישה אל העמדות, והציאה מתוכן.

הדגים

תכנית סכמטית להשמדת כוח אמריקני שנחת בעורף חזיתו של הצבא הסובייטי.

1. כוח אויב נוחת מן האויר; 2. קבוצת-הלם ניידת; 3. יחידות משורינות; 4. קבוצה ניידת; 5. יחידות הגנה-מקומית; 6. היעד של הנחיתה-מן-האויר.
המקור: קול. ליטוב, "נחיתות מוטסות והלחימה נגדן", בירחון "ידיעות צבאיות".

כך
ישמרו
הנוחות